

Rondvraagnotitie

Datum
13 januari 2023

Zaaknummer
2019-013422

Blad
1 van 1

Aan

Het college van Gedeputeerde Staten

Ambitie en thema

- Ambitie 3 Natuur en Cultuur

Portefeuillehouder

Peter Drenth

Van

Programmering/ VTH

Onderwerp

Intrekkingen vergunningen voor saldering Rijkswaterstaat/ A27

NIET OPENBAAR

RONDVRAAGNOTITIE VOOR DE GS VERGADERING VAN 17 januari 2023

Doel van deze rondvraag

Besluiten over voorkeursscenario voor vervolg op voornemen om vergunningen in te trekken met als doel externe saldering ten behoeve van de Tracébesluiten voor de realisatie van de A12, de A15, de A27, de A28 en de Ring Utrecht.

Toelichting

In de periode 6-12 januari zijn de besluiten tot het publiceren van het voornemen tot intrekken van vergunningen tbv Tracébesluiten voor de realisatie van de A12, de A15, de A27, de A28 en de Ring Utrecht onder ambtelijk mandaat genomen. Over deze voornemens tot intrekken van de vergunningen zijn in de media publicaties verschenen en is politieke commotie ontstaan.

De commotie gaat over het inzetten van Gelderse stikstofruimte voor Rijksprojecten, veelal buiten de provinciegrenzen. PS hebben op 16 november een motie (22M64) aangenomen waarin zij GS verzoeken om geen medewerking te verlenen aan het intrekken van Gelderse nbw-vergunningen zolang de Gelderse beleidsregels en/of bestuurlijke afspraken worden geschonden, en in de toekomst te zorgen dat het intrekken van vergunningen volgens de Gelderse beleidsregels verloopt. De afweging of het intrekken van de vergunningen in overeenstemming is met de Gelderse beleidsregels heeft niet in GS plaatsgevonden. Ook is er geen afweging geweest en openbaar gemaakt waarom GS, ondanks de motie, voornemens is de vergunningen in te trekken en de stikstofruimte door RWS te laten gebruiken voor realisatie van Rijkswegen.

In deze rondvraagnotitie schetsen wij de ambtelijke afwegingen, analyseren we wat er mis is gegaan en schetsen we drie scenario's voor het al dan niet doorzetten van de intrekking van de vergunningen.

Motie 22M64

Op 16 november 2022 hebben PS een motie 22M64 aangenomen met het volgende verzoek aan GS:

- Geen medewerking te verlenen aan het intrekken van de Gelderse natuurbeschermingswetvergunningen (nbw-vergunningen) zoals bij het traject A27 Amelisweerd, zolang de Gelderse beleidsregels en/of bestuurlijke afspraken worden geschonden.
- Te borgen dat toekomstige verzoeken tot intrekking van Gelderse nbw-vergunningen in lijn zijn met de Gelderse Maatregelen Stikstof en de gebiedsprocessen die daarbij horen.

Hierbij zijn de volgende overwegingen in de motie ook van belang:

- PS is van mening dat er onvoldoende bestuurlijke afstemming tussen het Rijk c.q. RWS en de provincie heeft plaatsgevonden,
- In de Provincie Gelderland geldt een verplichting om bij opkoop van agrarische bebouwing te voorkomen dat agrarische bebouwing leeg komt te staan.

Wat is er gebeurd?

1 De motie heeft VTH niet bereikt. Dit heeft gevolgen voor het proces waarmee het voornemen tot het intrekken van de vergunningen is verlopen:

- Bij de behandeling van het intrekkingverzoek was bij betrokkenen niet in beeld dat er in november door de Staten een motie is aangenomen met het verzoek om geen medewerking te verlenen aan het intrekken van de vergunningen, zolang de Gelderse beleidsregels en/of bestuurlijke afspraken worden geschonden. De afwegingen zijn daardoor alleen ambtelijk uitgevoerd;
- Het intrekken is gebeurd op basis van eerdere bestuurlijke afstemming rond intrekken van vergunningen tbv de A15.
- Het ambtelijke beeld is dat we niet kunnen weigeren omdat het verzoek aan de (bedoeling van) de beleidsregels voldoet. De bedoeling, omdat een aantal opstallen niet gesloopt worden maar RWS eerder, afgelopen zomer, heeft toegezegd om volgens de bedoeling van de beleidsregels te zorgen dat er geen oneigenlijk gebruik plaatsvindt.
- Intrekking vergunning in mandaat afgehandeld;
- De bestuurlijke gevoeligheid van deze intrekkingverzoeken is niet gezien, waardoor de afwegingen niet met GS gedeeld zijn;
- Er is geen regie gevoerd op het bespreken van alternatieven met Rijkswaterstaat
- Er is geen verder overleg geweest met Rijkswaterstaat of andere onderdelen van Rijk om nogmaals te pleiten voor een door Gelderland acceptabele oplossing **(KLOPT DIT? Volgens mij niet)**

Er is intensief contact geweest tussen Rijkswaterstaat en provincie over de tekst van de intrekkingbeschikking van een bedrijf in Winterswijk. Verder heeft Rijkswaterstaat inzichtelijk gemaakt hoe ze afspraken hebben gemaakt met de veehouders en wat er inmiddels is gerealiseerd in lijn met onze beleidsregels op de verschillende locaties. Recent heeft Rijkswaterstaat geconcludeerd eerst de uitspraak van de RvS mbt ViA15 af te

Datum
13 januari 2023

Zaaknummer

Blad
3 van 5

wachten waaruit moete blijken of de rechter op deze wijze extern salderen accepteert. Er worden verder geen andere boerderijen aangekocht voor het etern salderen. Wel is men nog in gesprek met boeren voor projecten waar men de grond nodig heeft voor de aanleg van nieuwe infrastructuur.

Hoe nu verder? Drie scenario's

Scenario 1: Dit besluit is juridisch juist, we blijven bij ons voornemen tot intrekking van de vergunningen;

Redeneerlijn:

De beleidsregels (@ERIK WELKE?) bevatten bepalingen over salderen, en geen bepalingen rondom intrekkingbesluiten. De salderingsvoorstellen die zijn gedaan voldoen aan deze bepalingen. Dat betekent dat de beleidsregels geen beletsel vormen om tot (gedeeltelijke) intrekking van natuurvergunningen over te gaan. In artikel 6.7 van de beleidsregels is nog wel de bepaling opgenomen dat GS alleen aanvragen in behandeling nemen die voorzien zijn van een door saldogever en saldonomer getekende overeenkomst. GS verstrekken een model voor deze overeenkomst. Onder alle genomen intrekkingbesluiten liggen getekende overeenkomsten. (WANNEN IN GS GEWEEST?)

In de overeenkomst nemen wij op dat de bedrijfsgebouwen moeten worden gesloopt, om te voorkomen dat daar in de toekomst ongewenste activiteiten gaan plaatsvinden. Met Rijkswaterstaat hebben wij afgelopen zomer discussie gehad of onze beleidsregels wel van toepassing zijn. Omdat wij binnen de provincie Gelderland (de grond onder de rijkswegen en onder defensie terreinen daargelaten) het bevoegd gezag zijn, menen wij dat onze regels ook voor RWS van toepassing zijn. RWS heeft een andere mening. Dit vraagstuk is vervolgens aan de landsadvocaat voorgelegd. Wij hebben daarop nog geen antwoord.

Dit geschil is niet van invloed op de salderingen die nu gebeuren, en waarvoor nu intrekkingbesluiten zijn genomen. (Omdat er gesloopt wordt?) Conclusie is dat de salderingsvoorstellen voldoen aan onze beleidsregels en wij geen grond hebben om het verzoek tot intrekking van de vergunningen te weigeren. Er zijn ook geen signalen dat Rijkswaterstaat niet bereid is om afspraken te maken met boeren in de geest van onze beleidsregels.

Scenario 2: Dit besluit is juridisch aanvechtbaar, we wijzen het verzoek om intrekking van de vergunning af;

Redeneerlijn: (CHECK MONIQUE EN BART; KLOPT DEZE REDENATIE) Nee, volgens mij niet

We kunnen in theorie bij de definitieve besluitvorming terug komen op onze intrekkingen.

Daarvoor moeten zwaarwegende argumenten zijn.

Alhoewel beredeneerd kan worden dat de aanvragen voor het intrekken van de vergunningen voldoen aan de letter van de WNB en de Gelderse beleidsregels, zouden we misschien kunnen stellen dat het niet aan de Gelderse Maatregelen Stikstof voldoet en de daarbij

Datum
13 januari 2023

Zaaknummer

Blad
4 van 5

behorende regionale aanpak. In deze (agrarische) bedrijven levert stikstofruimte op, waarvan 30% wordt afgeroomd, ten behoeve van de natuur. De overige 70% kan ingezet worden voor Gelderse doelen, zoals het legaliseren van PAS-melders, woningbouw en andere economische activiteiten. Het toekennen van deze ruimte aan landelijke infrastructuur is in strijd met deze uitgangspunten. Ten eerste wordt niet ingezet op de in GMS benoemde doelen, en ten tweede is het aanvechtbaar dat met het investeren in infrastructuur op de lange termijn de vrijkomende stikstofruimte met maximaal 70% gebruikt wordt. Daarmee voldoet het inzetten van stikstofruimte ten behoeve van landelijke infrastructuur niet aan de voorwaarde voor salderen. Anderzijds zou kunnen worden geconcludeerd dat met weigeren van de medewerking via het intrekken van de vergunning we dit middel op een oneigenlijke manier inzetten om het besluit van de aanleg van de A27 tegen te houden, een vorm van detournement de pouvoir. Verder zullen we ook in de toekomst in onze eigen provincie projecten willen realiseren waar we stikstofruimte nodig hebben in andere provincies. Ook dan zouden wij het niet op prijs stellen als andere provincies zeggen dat ze geen stikstofruimte voor onze projecten beschikbaar willen stellen. Als laatste kan worden opgemerkt dat door het extern salderen er 30 % wordt afgeroomd voor de natuur en Rijkswaterstaat ook maatwerkoplossingen biedt waardoor ondernemers hun bedrijf op een meer extensieve wijze kunnen voortzetten. Ook heeft Rijkswaterstaat afspraken gemaakt om bij een bedrijf alsnog een luchtwasser te plaatsen, waardoor het effect voor de natuur nog groter is.

Scenario 3: We wachten op de reacties op de terinzagelegging; we gaan in overleg met RWS en/of de Minister n.a.v. de ontstane onrust.

Redenatie:

We laten de commotie uitwoeden, waarbij we de argumenten van de tegenstanders van dit voornemen tot besluit verzamelen en goed bestuderen. We gaan in overleg met het Rijk en/of RWS om te kijken of we tot een andere oplossing kunnen komen, bijvoorbeeld een toezegging van de minister tot andere bronmaatregelen buiten Gelderland die bijdragen aan Gelderse stikstofreductie en/of het versterken van de natuur.

Met Rijkswaterstaat (RWS) hebben wij afgelopen zomer vanwege de sloopverplichting die wij doorgaans opleggen discussie gehad of onze beleidsregels wel van toepassing zijn. Dit vraagstuk is aan de landsadvocaat voorgelegd. Wij hebben daarop nog geen antwoord. We hebben in dit scenario ook gelegenheid het antwoord van de landsadvocaat af te wachten en dit mee te nemen in de overwegingen.

Rijkswaterstaat wacht ook de uitspraak in de zaak ViA15 af, voordat ze verdere besluiten zullen nemen.

Communicatiestrategie

Op vrijdag 13 jan. heeft ged. Drenth PS het volgende laten weten:

“Over deze besluiten is onrust ontstaan. Gezien de motie die in november is aangenomen door uw Staten en gezien het belang dat wij in Gelderland hechten aan goede afspraken rondom extern salderen, is dat zeer begrijpelijk. Wij constateren dan ook dat hier iets niet goed is gegaan. Wat er precies is gebeurd en hoe dat heeft kunnen gebeuren zijn we op dit moment aan het uitzoeken. Ik verwacht u begin komende week verder te kunnen informeren”.

Datum
13 januari 2023

Zaaknummer

Blad
5 van 5

Wij adviseren GS om zich te verontschuldigen voor de ontstane situatie, uitleg te geven over de dilemma's waar zij voor staan en verbetering te beloven over de wijze waarop afwegingen rond intrekkingen verzoeken bekend worden gemaakt.

De wijze en de mate waarin is afhankelijk van de mening van GS over het scenario van voorkeur.

(Aanvulling: **Eva Calicher**, Wat zijn de opties?)

Advies

Alle zaken hiervoor overwegende adviseren wij GS XXXXXXXXX

- Te volgen scenario in deze casus: Omdat
- Dit soort besluiten in de toekomst niet onder mandaat te nemen, maar voor te leggen aan GS. (@ ERIK WIL JE HIER EEN STUK TEKST VOORAANLEVEREN????)

Ik kan de consequenties van de drie scenario's op dit moment overzien. Graag jullie advies!

Mijn advies is te kiezen voor scenario 1, omdat dat het meeste helderheid biedt op korte termijn hoe we er in staan. We hebben alle mede-overheden in het vervolg nodig om ook onze eigen projecten te realiseren. Zolang Rijkswaterstaat bereid is te handelen naar de geest van onze beleidsregels en geen signalen zijn waar het tegendeel uit blijkt, lijkt het voor de hand te liggen om de reguliere procedures te doorlopen.

DIT STAAT ER NOG NIET IN: moet dat en zo ja, waar?

We breken daarmee het langdurige traject van onderhandelingen met RWS af. In onze beleving hadden deze onderhandelingen betrekking op het verkrijgen van stikstofruimte voor de A15. Er is ambtelijk echter ook over andere tracé's gecorrespondeerd, in ieder geval de A27. Het schrappen van de intrekkingen verzoeken doet wel afbreuk aan het behalen van onze natuurdoelstellingen.